

Kirkonpalvelija¹ 2018

Eller förlåt

Melkein kaikki virheet olen tehnyt kirkonpalvelijavuosinani. Olen sytyttänyt alttarikynttilät viikkomessussa vasta alkuvirren aikana, kun en ennen messua muistanut. Joitakin vuosia sitten äänentoistoamme uusittiin. Päätin kokeilla uutta tallenninta tilaisuuden aikana. Laitteessa oli kuitenkin vika, joka laittoi mikrofonin kiertämään aivan hurjasti. No, vika tietysti tuli ilmi – ja korjattiin, mutta menipä tuon tilaisuuden alkukin pilalle.

Yhtenä iltana muutama vuosi sitten olin viimeinen, joka talosta lähti. Seuraavana aamuna olin sitten ensimmäinen, joka töihin tuli. Ei ollut välttämättä mukavaa huomata, että yksi kirkokokiinteistön ovi oli jäänyt auki. Ovi oli kyllä sisäpihalle ja sisäpihan portti kiinni, mutta silti.

Pari viikkoa sitten tapahtui kuitenkin jotain, mihin en olisi uskonut pysyvänä. Hautaan siunaaminen oli alkanut ja omaiset laskivat kukkia. Menin

käymään sakastissa, kun kaikki oli kirkossa kunnossa. Huomattavaksi kauhukseni huomasin, että kaikki ei taida-kaan olla kunnossa: siunaushiekka oli yhä sakastin nurkassa. No, eipä siinä mitään: otin hiekka-astian kainaloon ja vähiten sopimattomalla hetkellä kävin viemässä sen arkun viereen eikä herkkä tilaisuus aivan kauheasti kärsinyt.

‘Kukaan ei ole täydellinen.’ ‘Virheistä oppii.’ Jne. Kirkonpalvelijan työ on muuttunut ja muuttuu yhä moninaisemmaksi ja vaativammaksi. Virheiden mahdollisuus kasvaa. Virheiden välttäminen, virheiden korjaaminen ja virheiden sietäminen lisäävät myös työn stressaavuutta. Toivottavasti työnantajamme muistavat tämänkin, kun uusia isoja ja pieniä asioita pienevän joukkomme työtehtäviin tulee.

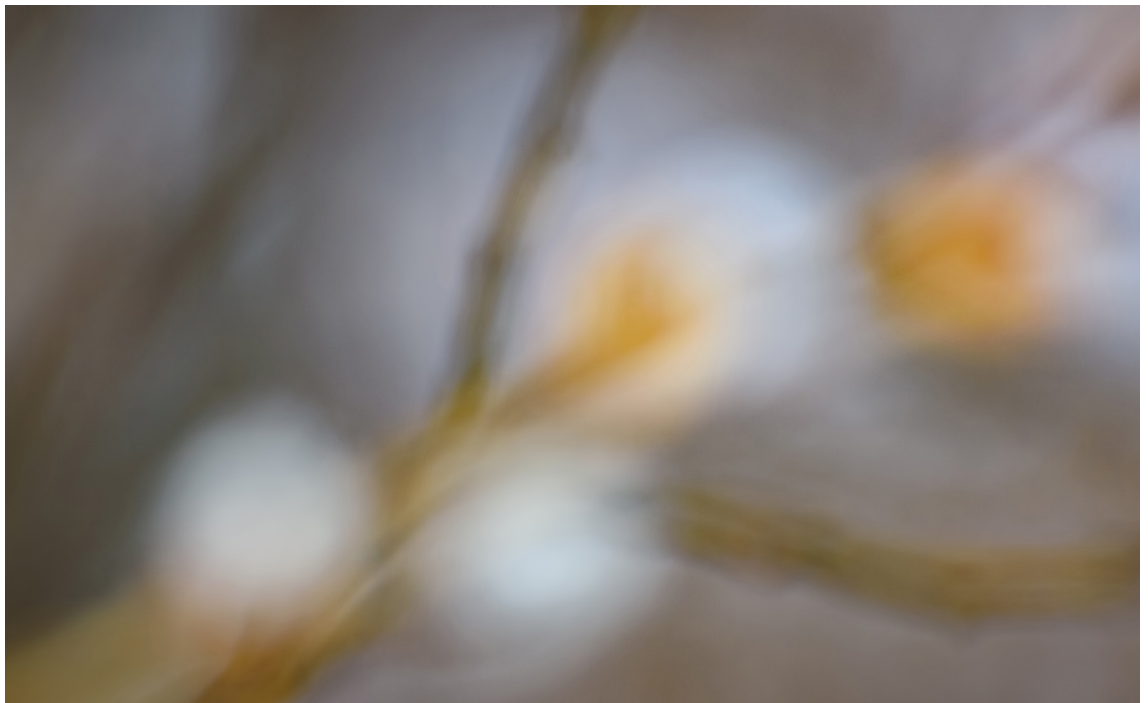
Pääsiäisen ajankohta voi vaihdella kutakuinkin kuukaudella, kun se riippuu kevätpäivän tasauksesta ja täyden kuun ajankohdasta. Tänä vuon-

na pääsiäinen on melko aikaisin. Täällä etelässä satoi eilen vettä oikein kunnolla, mutta näyttää siltä, että pitkälle ensi viikkoon on pakkasta eikä kevät ehkä ehdi ennen pääsiäistä edes etelärannikolle.

Pääsiäisen sanoma ei kuitenkaan vaihtelee. Tänäkin vuonna se on työmie perusta, ilosanoma, jonka kerromme, sanoma, joka on aivan täydellinen, aivan virheetön.

Ja, mitä virheisiin tulee: edellisessä työpaikassani oli jokseenkin joka pyhä kaksi messua, ensin ruotsinkielinen ja sitten suomenkielinen. Yhtenä pääsiäisaamuna pääsiäiskynttilä ei kyllä ollut ruotsinkielisessä messussa paikallaan kirkkosalissa vaan vasta suomenkielisessä. Anteeksi tämäkin, kaikkien näiden vuosien jälkeen, eller förlåt.

*Hyvää pääsiäistä,
Antti Ruuskanen*

Kuva Jorma Ikonen

Etukannen kuva Tampereen tuomiokirkosta:

Magnus Enckellin alttarifresko Ylösnousemus käsittelee kristinopin keskeistä teemaa ajattomasti ja vähäeleisesti.

”Te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta”

(Matt. 28: 1-8)

Kristuksen viimeisten päivien tapahtumat maalaavat eteemme pääsiäisen aikaan ihmismielen kaikki vivahteet aina synkimmistä hetkistä ilon ja kiitoksen kokemuksiin.

Palmusunnuntaina ihmiset suurin joukoin huusivat Jeesukselle: ”Hoosianna! Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä, Israelin kuningas!” ja hiljaisella viikolla nuo samat ihmiset huusivat yhteen ääneen: ”Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse!”

Sankarista petturiksi on lyhyt matka. Tämän monet ihmiset ovat saaneet kokea elämässään. On sitten kysymys poliitikoista tai urheilijoista. Ikävintä ja tuskallisinta kokemus lieenee silloin, kun petturiksi osoittautuu henkilö, jota itse on pitänyt kaikkein raikkaimpana ystävänään ja luotettavana ihmisenä.

Näinhän kävi Jeesukselle, kun opetuslapsista sekä Juudas Iskariot että Pietari pettivät hänet. Juudaksen kohtalo oli karu, mutta Pietarin Kristus armahti.

Pääsiäisen sanoman ydin on siinä sanomassa, minkä Magdalan Maria ja se toinen Maria toivat Kristuksen haudalta: ” Hän on noussut kuolleista.” Siinä se on sanottu, tuo ihmisen elämän syvin tarkoitus. Jeesus kuoli meidän puolestamme, jotta me saisimme syntymme ja pahat tekomme anteeksi. Elämä ei pääty kuolemaan, vaan elämä jatkuu kuoleman jälkeen. Me ihmisinä olemme kahden maailman kansalaisia. Me olemme ikuisuusolentoja. Me olemme Jumalan omia. Taivas ja iankaikkinen elämä on elämisemme päämäärä, maali ja tarkoitus.

On monella tavalla mielenkiintois-

ta havaita, että pääsiäisen keskeisen sanoman tuojina olivat naiset eivätkä Jeesuksen opetuslapset. Tämä vain osoittaa, kuinka vallankumouksellinen oli Jumalan pelastussuunnitelma ihmiskunnan pelastamiseksi. Jumala uhraisi Poikansa, jotta Luojan luomat ihmiset pelastuisivat. Jumala antoi kaikkein kalleimman uhrinsa, oman Poikansa, koska Hän rakasti niin paljon luomaansa ikuisuusolentoa.

Enkelin sanat haudalle saapuneille naisille on tarkoitettu näin pääsiäisenä meille kaikille: ”Älkää te pelätkö. Minä tiedän, että te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta. Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista, niin kuin itse sanoi.” (Matt. 28: 5-6)

*Keijo Toivanen
Kunniasuntio*

”Kun väki vähenee, niin pidot paranevat”

Ylläoleva otsikko saattaa olla hieman provosoiva, mutta se kuitenkin kertoo jotakin oleellista siitä, mikä on Suomen evankelisluterilaisen kirkon tilanne vuoden 2017 tilastojen valossa. Ne kertovat meille tuttua tarinaa kirkon toiminnasta, taloudesta ja seurakuntalaisten määrästä. Väki väheni kirkosta, eronneita ja kuolleita oli enemmän kuin kirkkoon liittyviä ja kastetuja. Luvuissa oli synkkyyttä, mutta oli siellä myös mukana sellaisia lukuja, jotka herättivät ilon ja toivon tuntemuksia. Esimerkiksi rippikouluun osallistui vuosittain yli 80 % ikäluokasta.

Miksi ihmiset jättävät luterilaisen kirkon? Tähän on olemassa monenlaisia syitä, joista kaikista emme edes ole tietoisia. Joka toinen kirkosta eroja on 20–39-vuotias eli parhaassa työiässä oleva henkilö. Tätä on syytä

kirkon pohtia ja miettiä, miksi näin on. Mitä kirkon pitäisi jatkossa muuttaa toiminnassaan, jotta näin ei olisi? Toisaalta tämä kirkosta eroamisen trendi on ajan kuva siitä, millainen yhteiskuntamme on. Onko yhteiskuntamme ilmapiiri sellainen, että siinä on vaikeata olla kristitty? Onko tätä kehitystä tulkittava niin, että kysymys on puhtaasti maallistumisesta ja individualismista? Uskonnoilla ja hengellisyydellä ei ole enää samanlaista merkitystä ihmisten elämässä kuin aikaisemmin. Nuo tarpeet aikamme ihmiset hakevat muista virikkeistä. Ratkaiseeko paljon puhuttu digilisaatio myös ihmisten hengelliset ja uskonnolliset tarpeet? Toisaalta tutkimusten mukaan ihmisten hengellinen etsintä ei ole vähenenyt, vaan sillä on edelleen suuri merkitys heidän elämässään.

Kirkon jäsenmäärä koko väestöstä

Vuonna 1920 98 %
Vuonna 1950 95 %
Vuonna 1980 90,2 %
Vuonna 1990 87,6 %
Vuonna 2000 85 %
Vuonna 2010 78,2 %
Vuonna 2015 72,9 %
Vuonna 2016 71,8 %
Vuonna 2017 70,7 %

Kirkon jäsenmäärän kehitys on ollut koko ajan laskeva. Vuodesta 1980 lähtien vuoden 2017 loppuun mennessä vähennys on ollut lähes 20 %. On enustettu, että kirkkoon kuuluisi vuonna 2030 enää 50 % väestöstä. Toisaalta on esitetty, että näin toteutuisi vasta vuosina 2050 tai 2060. Me tulemme aikaan näkemään sen, mikä näistä ennusteista toteutuu vai käykö niin, ettei mikään näistä toteudu, vaan

lopputuloks on jotakin muuta.

Noiden lukujen taustalta löytyy seurakuntia, joissa yli 90 % väestöstä kuuluu kirkkoon. Nämä seurakunnat olivat: Alavieska, Kinnula, Larsmo, Lumijoki, Perho, Ranua, Reisjärvi ja Sievi. Näistä paras luku oli Perhon seurakunnalla, jonka kirkkoon kuulumisprosentti oli 92,52 %, kun taas pienin luku oli Helsingin seurakuntayhtymällä 53,07 %.

Kirkolliset toimitukset

Kasteiden osalta kehitys on ollut samansuuntainen jäsenmäärän laskun kanssa.

Vuonna 1990 kastettiin ikäluokasta 90,5 %, kun vuonna 2016 kastettujen määrä oli enää 69,3 % (36.586 kastet- ta). Kastettujen määrä alkoi vähen-

tyä vuonna 2010. Tällöin kasteita oli 48.347 eli 79,3 %. Seitsemässä vuodessa kasteiden määrä on laskenut kolmanneksella. Vuonna 2017 kasteita oli reilut 32.000.

Tästä on syytä olla huolissaan. Miksi lasten huoltajat ja vanhemmat eivät halua kastattaa lapsiaan? Tämä olisi syytä selvittää perinpohjaisesti. Saattaa olla, että pari vuoden kuluttua syntyneestä ikäluokasta ei kasteta luterilaiseen kirkkoon enää kuin joka toinen lapsi. Kirkkoon kuuluvien osuus on vielä suurempi kuin kastettujen osuus ikäluokastaan. On mielenkiintoista nähdä jatkossa, miten rippikoulun suosion käy. Missä vaiheessa kastettujen määrä alkaa korreloida rippikoulun osallistujien määrän kanssa?

Kirkollisten vihkimisten luvut kertovat samaa tarinaa kuin jäsenmäärien ja kasteitten tilastot. Vuonna 1990 kirkollisia vihkimisiä oli 82 % kaikista vihkimisistä. Vuonna 2010 kirkollisia vihkimisiä oli 16.618 eli 63 % ja vuonna 2016 10.895 eli 57,4 %. Viime vuonna kirkollisia vihkimisiä oli enää 7.700 eli pudotusta oli reilut 3000.

Sama on kehitys vihkitilaisuuksien osallistuneiden luvuissa. Vuonna 2012 vihkitilaisuuksissa kävi 881.000 ihmistä, kun vastaava luku vuonna 2017 oli enää 499.000. Näkökö tässä individualismin vaikutus? Ihmiset haluavat tänä päivänä pienimuotoisia tilaisuuksia, joissa yksilöllisyys korostuu ja kaikesta halutaan tehdä oman näköisiä. Kirkon hyväksymät kaavatkin haluttaisiin muuttaa omien mieltymysten mukaan eikä niissä nähdä kristillisen kirkon julistaman evankeliumin ja siunauksen syvyyden ja mysteerin merkitystä.

Luterilaisen kirkon haasteet

Luterilainen kirkko on vakavien haasteiden edessä. Jäsenkato on löydettävä lääkkeet, muuten käy huonosti. Talous joutuu koviin. Irtisanomiset uhkaavat työntekijöitä. Kuinka alas voidaan mennä ennen kuin joudutaan jopa panemaan ovia kiinni. Mikä on kipuraja? Mikä voisi pysäyttää

paon kirkosta? Toisaalta voisi ajatella, että kirkkoon jäävät ne ihmiset, jotka ovat sitoutuneet hengellisesti luterilaisuuteen. Onko tässä menossa eräänlainen "uskonpuhdistus"? Kirkon on palattava perustehtävänsä ääreen ja luovuttava kaikesta siitä, mikä kuuluu pääsääntöisesti yhteiskunnan tehtäviin. Kirkon perustehtävä (missio) on kutsua ihmisiä armollisen Jumalan yhteyteen, tuoda elämään kestävä perusta ja rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Tätä perustehtävän eli mission korostamista tukevat tutkimukset, kun ne kertovat, että suomalaiset arvostavat kirkon tekemää perustyötä. Erityisesti tämä koskee kirkollisia toimituksia ja lapsityötä.

Muita kirkon haasteita ovat: maallistuminen (sekularismi), talous, jäsenten heikko sitoutuminen, seurakunnan yhdistämiset, kirkkoon kuuluvien lasten määrän väheneminen (kasteet), monikulttuurisuuden lisääntyminen, päätöksenteon kankeus, sisäiset ristiriidat (esim. tasa-arvoinen avioliitto) ja kirkon jäsenten tarpeiden erilaistuminen (individualismi).

Luterilaisen kirkon vahvuuksia ovat: suuri jäsenmäärä (noin 4 milj.), ammattitaitoiset työntekijät, kirkolliset toimitukset, lapsityö, rippikoulu, yhteiskunnalliset palvelutehtävät, vapaaehtoiset, kirkon kannanotot ja vahva perinne.

Luterilaisen kirkon tulisi entistä enemmän palata miettimään sitä, mitä se oikein käytännössä tarkoittaa toiminnan kannalta, jos oltaisiin uskollisia evankeliumille ja sen keskeisille käsitteille:

ARMO, ANTEEKSIANTAMINEN
JA TOISEN IHMISEN
KUNNIOITTAMINEN.

"Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille. Tässä on laki ja profeetat" (Matt. 7:12)

*Keijo Toivanen
Kunniasuntio*

Pyhä ateria KIIRASTORSTAI

Hiljaisen viikon matka on taistelun ja kärsimyksen maljan sävyttämä. Kiirastorstaina saamme Kristukselta tehtävän ja lahjan. Mestari pesee opetuslastensa jalat ja antaa kaikille seuraajilleen siten esimerkin siitä, miten meidän tulee antautua rakkauden täyttämään palveluun.

Kiirastorstai on myös ehtoollisen asettamisen päivä. Jeesuksen ja hänen apostoliensa viimeisestä yhteisestä aterista tulee ensimmäinen ehtoollinen. Ehtoollisen viettäminen tulee jatkumaan niin kauan kuin ihmiskunnan elämä tässä näkyvässä todellisuudessa jatkuu. Messun pyhässä ateriasa Kristus itse on läsnä ja tulemme osallisiksi hänen pyhästä ruumistaan ja verestään.

Viimeisenä päivänä ennen kuolemaansa Jeesus oli opetuslastensa

kanssa juutalaiseen pääsiäisen viettoon kuuluvalla perheväen aterialla. Kaikki tapahtui täysin totuttujen tapojen ja sääntöjen mukaisesti ateriaan kuuluvine rukouksineen ja siunauksineen – ja tämä tapahtui kaikille tutussa järjestyksessä. Mutta sitten, aterian päättyessä, tapahtui jotakin yhtä hämmäntävää kuin oli ollut jalkojen pesu. Herra antoi aterialle uuden merkityksen ja sisällön. Jeesus otti leivän, mursi sen, kiitti Jumalaa ja sanoi: "Tämä on minun ruumiini." Samoin hän otti maljan, kiitti ja sanoi: "Tämä on minun vereni." Maallises-
ta aterista (joskin juutalaiseen uskonnolliseen kulttuuriin kuuluneesta) tuli pyhä ateria. Samalla Kristus antoi apostoleilleen ja koko Kirkolleen käskyn viettää pyhää ateriaa hänen muistokseen, syntien anteeksianta-

miseksi ja taivaan elämän ennakoimiseksi.

Me vietämme ehtoollista Kristuksen muistoksi, häntä muistaen ja kiittäen. Mutta ehtoollisella meidän ei tarvitse muistella vain kahdentuhannen vuoden takaisia tapahtumia. Emme muistele ainoastaan historian Jeesusta, vaan muistamme ja kiitämme läsnä olevaa Kristusta. Pyhityssä leivässä ja viinissä saamme nauttia Kristuksen ruumiin ja veren ja tulemme osallisiksi hänen anteeksiantamuksestaan. Kristus tulee jokaisessa ehtoollisessa meidän keskellemme, meitä palvelemaan.

*Kirjasta: Pyhästä pyhään
Kirkkovuoden sanoma
Veijo Koivula*

Ensimmäinen ehtoollinen, Vuolijoen kirkko. Josef Stenbäckin maalaama jäljennös Edward Gebhardin taideteoksesta.

Kirkonpalvelijat ry:n OPINTO- JA KOULUTUSPÄIVÄT Tampereella 26.–27.6.2018

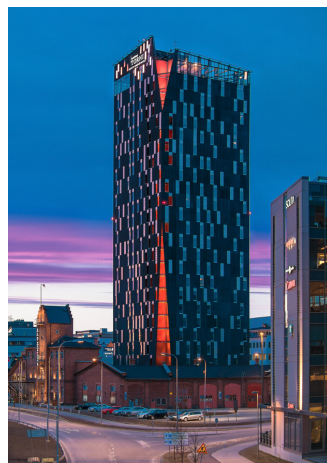
– Turvallisuus seurakuntatyössä –

TIISTAI 26.6.2018

- 8.00 Tulokahvit ja ilmoittautuminen**
* Solo Sokos Hotel Torni Tampere
Paja Kongressin kokoustila
Ratapihankatu 43, Tampere
- 9.00 Kesäpäivien avaus**
* Paja Kongressin kokoustila
* Puheenjohtaja Antti Ruuskanen
* Juhlatoimikunta, Timo Lehto
* Toiminnanjohtaja Paula Aaltonen
Kirkon alat ry
* Tuomiorovasti Olli Hallikainen
- 10.00 Muutos seurakuntatyössä – jaksaminen**
* Paja Kongressin kokoustila
Jussi Holopainen, hengellisen ohjauksen
pastori
Pia Korri, koulutusasiantuntija
- 11.30 Lounas**
* Grill It!
Solo Sokos Hotel Torni Tampere
- 13.00 Erilaisuuden kohtaaminen –
turvallisuus ja turvattomuus
palvelutyön näkökulmasta**
* Paja Kongressin kokoustila
Pia Ojalahti-Diallo, diakoni
- 14.30 Kahvit**
* Kahvitori
- 15.00 Väkivallan uhka ja terrorismi
Suomen kirkoissa**
* Paja Kongressin kokoustila
Matti Waitinen, rehtori
Helsingin Pelastuskoulu
- 16.30 Vuosikokous**
* Paja Kongressin kokoustila
Solo Sokos Hotel Torni Tampere,
Ratapihankatu 43, Tampere
- 18.00 Päivällinen**
* Paja Kongressin juhlatila

KESKIVIIKKO 27.6.2018

- 9.00 Viikkomessu**
* Tampereen tuomiokirkko
* Tuomiorovasti Olli Hallikainen
- Kirkkoesittely**
* Tampereen tuomiokirkko,
Tuomiokirkonkatu 3b, Tampere
* Suntio Timo Lehto
- Valokuvaus**
* Tampereen tuomiokirkon edusta
- 10.30 Kohtaava, näkymätön ja liikkuva suntio**
* Paja Kongressin kokoustila
* Teol. maisteri Hanna Merikanto
- 11.30 Lounas**
* Grill It!
Solo Sokos Hotel Torni Tampere
- 12.30 Voimaantuminen**
* Paja Kongressin kokoustila
* Laura Jurkka, näyttelijä
- 14.00 Kesäpäivien päätös**
* Paja Kongressin kokoustila
* Puheenjohtaja Antti Ruuskanen
* Seuraavat opinto- ja koulutuspäivät
25.–26.6.2019, Lahti
Solo Sokos Hotel Lahden Seurahuone,
Aleksanterinkatu 14, Lahti
- 14.30 Lähtökahvit**
* Kahvitori

Majoitus:

Solo Sokos Hotel Torni Tampere, Ratapihankatu 3, Tampere

- Kaksi yötä, täysihoito ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 25.6. (370,-)
- Yksi yö, täysihoito ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 26.6. (320,-)
- Ei majoitusta, ruokailut ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 26.6. (220,-)

Ilmoittaudu www.kirkonpalvelijat.fi tai Kari Hartikainen p. 050 520 7003 – 15.6.2018 mennessä.

Pyhäkoulumuisto

Vanha tuttavamme, tirehtööri Sulo Efraim Putiainen huokaisi itsensä päivälevolle. Uni tuli monesti ennen aikaan kun Putiainen ajatteli seuraavan pyhäpäivän Alku- ja loppusoittoja. Ne hän rakenteli usein etukäteen improvisoinneista. Aineena monesti alkuvirsi tai vierailevan saarnaajan saarnavirsi. Mutta nyt, hänen vilkaistessaan huoneen perällä olevaa taulua, mieleen palasivat muistot pyhäkouluista. Lapsena niissä oli käytävä, jos kirkkoon ei halunnut mennä.

Liekö pyhäkouluja enää olemassa-kaan. Putiainen muistaa juuri niissä oppineensa Pyhän läsnäolon, joka siivitti hänen aikeitaan tulla kanttoriksi. Ansio tuohon tunteeseen oli paljolti pyhäkoulunopettajalla, Hilma Pirisellä, jonka lauluääni ja rukoustopa toi Pyhän tunnelman. Sitä Putiainen hartaan muisteli usein. Nykyisen ajan nuoriso tuskin tajuaakaan, että hartaus tarvitsee puhuttelevan hiljaisuuden ennen virren tai hengellisen laulun alkua

ja sen jälkeen, rukouksesta puhumatkaan. Metelimusa on hänen mielestään Pirulaisen ovelin keksintö pyhyden aitaamiseksi pois nykyelämästä.

Pirinen laulatti usein "Maan korvessa kulkevi lapsosen tie". Kerran hän sanoi, että sillä laululla voi päästä vaikka taivaaseen. Kun Putiainen sai usein aloittaa yhteislaulun, häneen kerran iski pahan enkelin siivensulan hipaisu ja aloitti tahallaan korkealta. Niinpä opettajan ääni särkyi kohdassa...enkeli kotihin vie... . Viereisellä tuolilla istunut naapurin Lasse, joka koki oman käyntinsä pyhäkoulussa pakollisuudeksi, ei malttanut olla kuiskaamatta: ei taida Pirinen taivaaseen päästä, kun ei niin korkealle yllä! Naurahdukset totisoituivat, kun opettaja niistäen katkaisi veisuun ja sanoi pontevasti: Putiainen aloittaa uudelleen alemmaa. Niin tehtiin ja taivaaseen päästiin laulussakin. Pirinen oletti Putiaisen vain hairah- tuneen, eikä puuttunut asiaan enempää. Mutta pyhäkoulutoverit arvasivat

jekun, sillä Sulo Efraim oli todistanut jo kauan olevansa tarkasti musiikillisesti eksaktoitunut. Enkelitaivaankin lähti aina tarpeeksi ylhäältä.

Putiainen kävi usein pyhäkoulussa laulattamassa lapsia, joiden joukkoon kuuluivat jo muutamat lapsenlapsetkin. Hän, jos kuka tiesi, ettei ihmiskunnan parhainta ilosanomaa mikään sydämiin saattanut kuin musiikki. Siinä, missä vanhukset avarsivat kurkkuaantään, lasten laulua voi kuunnella nauttien. Sen iloista soittoa ei mikään ylitä. Siksi Putiaisen instrumentteihin kuuluikin kirkkokuoron ohella lapsikuoro, jolla hän sovitteli uudempiakin sävelmiä tyylin mukaisesti. Monesti laati sanoituksenkin itse.

Onnellisiin muistoihinsa arvon tirehtöörimme nukahtikin. Lähes viimeisenä ajatuksenaan huumorin kuuluvan myös Luojan lahjoihin. (oikein käytettynä !)

Snap

Kirkonpalvelijat ry:n vuosikokous

pidetään **tiistaina 26.6.2018 klo 16.30** Paja Kongressin kokoustilassa
Solo Sokos Hotel Torni, Tampere Ratapihankatu 43, Tampere

Antti Ruuskanen, puheenjohtaja

Kari Hartikainen, sihteeri

Kuopiossa Ystävänpäivänä 14.2.2018

Kirkonpalvelijat ry

Paastosta pääsiäiseenkin palveluksessa

Olen saanut iloita muutenkin rakastamassani suntuotyössä viime ajat nyt myös siitä suuresta kannustuksesta, rohkaisusta ja tunnustuksesta, mitä viime kesänä minulle suotu vuoden kirkonpalvelijan nimitys on antanut. Olen siitä erittäin kiitollinen teille kaikille kollegoilleni!

Tämän lukijoilla on itsellään, kenellä enemmän, kenellä vähemmän, omakohtaista kokemusta kirkkotilan ilmeen mukauttamisesta kirkkovuoden ajankohdan mukaan. Se on konkreettista, käsin tehtävää työtämme Jumalan ja lähimmäistemme palveluksessa. Sellaisenaan se on ihan omiaan auttamaan myös oman sielun- ja mielentilan päivittämises- sä, eikä vain: Kun taannoin askaroin seimirekvisiitan ylösra- kennuksessa tai joulukuusen pystyttämises- sä kotikirkkoon, tuppasi joulumieltä kuin varkein pintaan omassakin pääpa- hassa, mikä tosiaan oli kuin olikin meikälaiselle poikamies- sinkkusuntiolle hieno asia, vähän kuin ekstrajoulubonus tai jonkin sortin luontoisetu.

Laskiaistiistain mäenlaskujen ja kermapullien jälkeen, tuhkakeskiviikkona, saatoit sinä lukijakin pääsiäiskynttilää kirkkosalista sakastin puolelle ”paastopauksille” kantaes- sasi ja violetteja paramenteja vaihtaessasi tuntee vähän ristiriitaisia tunteita, ehkä haikeuttakin. Oli kuin riisuisi kirk- koa paljaammaksi, jotenkin peittelisä tai piilottelisä Kristuk- sen voimallista kuninkuutta ja ”säännöstelisä” Jumalan luo-

mistyön moni-ilmeistä, juhlevaa ja julistavaa kauneutta. Ei- kö olekin monin verroin elähdyttävämpää sytytellä joulun- aikaan myös kattokruunun monia kynttilöitä, verhota altta- rikin Kristuksen valkeuteen – ja vaikkapa tuoda sitten pää- siäisyönä tai – aamuna ”varikolta” takaisin kirkkosaliin se pääsiäiskynttilä, kristusmonogrammeineen, ja sytyttää sii- hen elävä liekki...?!

Paastosta ei kuitenkaan pääsiäiseen päästä suoraan sen paremmin yli kuin ympäri, eikä oikein alikaan, joten ainoa reitti kohti pääsiäisaamun tyhjän haudan iloa, toivoa ja valoa kulkee läpi koko paastonajan, sen kaikkien vaiheiden kaut- ta. Ei kuitenkaan yksin, vaan kärsivän Kristuksen kanssa. Siinä missä meiltä loppuvat kestävyys, usko, toivo ja rakkaus, Jeesuksella niitä kaikkia riittää alati. Paastoamisen on pe- rin vajavaista, jopa olematonta; itseuri on enemmän kuin koetteilla. Jo pelkkä ajatus neljäkymmenen päivän askee- sista lannistaa ja masentaa. Voisinko kuitenkin ehkä jättää vaikka yhden lauantailounaan soppa-asteelle ja muistaa nä- tä lähimmäisiäni, jotka elävät jatkuvasti suoranaudessa nä- lässä ja puutteessa? Vapaatajaammekin koeteltiin kaikessa inhimillisessä. Hän suostui siihen vapaaehtoisesti. Meidän puolestamme. Hän kesti kaikki kiusaukset ja kaiken pilkan.

Oheisessa kuvassa näet kaste-, koti- ja työpaikkakirkkoni Urjalan kirkon alttarin. Alttaritaulun aihe on Kristuksen ylös- nousemus, ja sen on maalannut kuuluisa kirkkotaiteilija J. G. Sandberg Tukholmassa v. 1813. Pääsiäisöinen Kristuk- sen ylösousemus on siinä kuvattuna koskettavasti ja juh- lavasti. Pääsiäisaamun tyhjän haudan ihme on joka kerran yhtä kertakaikkinen ja vahva kokemus. Sitä kohti kuljem- me tänäkin keväänä Kristuksen kanssa, Hänen askelissaan. Saamme itsekukin olla osalliset pääsiäisilosta sillä paikalla ja siinä roolissa, joka tällä erää kohdallemme osuu, joko kirkon- palvelijan työtehtävissä tai kenties vapaavuoroisena työroo- livastuusta irrallaan. Pääsiäinen on yhtä todellinen jokaiselle meistä Luojan luomista ja Kristuksen lunastamista syntisis- tä. Evankeliumin synninpäästöjulistus on maailman demo- kraattisin ja tasa-arvoisin sanoma; se julistaa lahjavanhurs- kautta, elämää ja autuutta kaikille ihmisille kaikkeen maail- maa, yli ja ohi kaikkien erilaisten ihmisten pystyttämien kei- notekoisten raja-aitojen. Kelpoisuuksia ei kysellä.

Täältä omalta rakkaalta kotikirkonmältä, ”täältä Pohjan- tähden alta”, kirjailija Väinö Linnan konfirmaatiokirkosta, toi- votan Sinulle, rakas työtoveri ja kollega, lähimmäinen ja ys- tävä Kristuksessa, siunatun levollista pääsiäisjuhla-aikaa se- kä työn iloa ja voimia Herran palvelutyöhösi!

Isän haltuun, ystävä, toverillisin terveisin J Lari-suntio. La- ri Pynnä, vuoden kirkonpalvelija 2017

Lari Pynnä

Maltti oli valttia työehtosopimusneuvotteluissa

Kirkon alojen uusi työehtosopimus on voimassa 31.3.2020 saakka. Siihen sisältyy sekä palkantarkistuksia että tekstimuutoksia. Palkantarkistukset kirkon sektorilla ovat yleisen linjan mukaisia. Tavoitteena oli ostovoiman turvaaminen huomioiden kuitenkin kirkon heikkenevä talous. Maltillisilla palkkaratkaisuilla toivomme työpaikkojen säilyvän myös tulevaisuudessa.

1.4.2018 palkkoja korotetaan 1,1 % yleiskorotuksella. Lisäksi kesäkuun palkan yhteydessä maksetaan 108 euron kertaerä. Vuonna 2019 palkankorotuksissa pyritään löytämään seurakuntien olosuhteisiin sopiva paikallinen ratkaisu. Ellei paikallista palkkaratkaisua saateta, maksetaan yleiskorotuksena 1.4.2019 alkaen 1,0 %. Myös vuonna 2019 maksetaan 368 euron kertaerä kesäkuun palkanmaksun yhteydessä.

Kertaerien maksaminen edellyttää, että työntekijällä on vähintään 5 kuukautta kestävä palvelussuhde 1.4.–31.10. välisenä aikana siten, että palvelussuhteeseen sisältyy kesäkuu kokonaisuudessaan ja hänelle maksetaan palkkaa kesäkuulta. Pelkkä lomarahen maksaminen kesäkuussa ei täytä palkan osalta kertaerän saamisen ehtoa. Sen sijaan lomautus, perhevapaa tai virkavapaa ovat palvelussuhteen veroista aikaa, ja jos silloin saa vaikkapa vain päivän palkan kesäkuussa, kertaerän maksuehto täyttyy. Osa-aikatyössä kertaeränä maksettava summa on samassa suhteessa alempi kuin osa-aikatyötä tekevän työaika on täyttä työaikaa lyhyempi.

Yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevien palkkoihin tehdään lisäksi sopimustarkistuksia vuonna 2020. Seurakunnan tulee käyttää 1.1.2020 lukien 0,5 %:n suuruinen järjestelyerä harkinnanvaraiseen henkilökohtaiseen palkanosaan sekä 0,6 %:n suuruinen järjestelyerä henkilökohtaiseen palkanosaan ja/tai tehtäväkohtaiseen

palkanosaan. Paikallista järjestelyerää kohdennettaessa ensisijaisia tavoitteita ovat paikallisten palkkausjärjestelmien edelleen kehittäminen, paikallisten palkkauspäkohtien korjaaminen sekä tuloksellisuutta edistävien toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyjen tukeminen.

Tuntipalkkoja korotetaan 1.4.2018 alkaen 1,6 prosentilla. Myös huhtikuussa 2019 tuntipalkkaiset saavat palkankorotuksen niin, että korotus voidaan kohdentaa henkilökohtaiseen lisään. Jos näin ei tehdä, tuntipalkkaiselle työntekijälle maksettavaa kokemuslisää ja mahdollisesti maksettavaa henkilökohtaista lisää tarkistetaan yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,6 % 1.4.2019 lähinnä seuraavan palkanmaksukauden alusta lukien. Tuntipalkkajärjestelmän piiriin kuuluville ei makseta kertaerää.

Tuntipalkkaiset ja yleisen palkkausjärjestelmän piirissä työskentelevät saavat yhtä suuren palkankorotuksen tällä sopimuskaudella. Tuntipalkkaiset saavat 1,6 + 1,6 = 3,2 prosenttia. Yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevat saavat 1,1 + 1,0 + 0,5 + 0,6 = 3,2 prosenttia. Lomarahalauksen kompensaatina yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevat saavat lisäksi kertaeränä 108 + 368 = 476 euroa.

Sellainen palkanlisä, joka määräytyy prosentteina viranhaltijan/työntekijän peruspalkasta, tarkistuu automaattisesti peruspalkan tarkistamisen seurauksena. Palkanlisä, jota ei ole erikseen sovittu tarkistettavan, tarkistetaan 1,0 prosentilla 1.4.2019 lukien. Ylimmän johdon palkkoja tarkistetaan niin ikään 1,6 % 1.4.2018 ja 1.4.2019.

Työsuojeluvaltuutetuille maksettavaa korvausta ja luottamusmieskorvausta korotetaan 1.4.2018 alkaen 3,2 %. Luottamusmiehille kurssipäiviltä maksettava ruokaraha on samasta ajasta lukien 25 euroa.

Tarkistettut palkat maksetaan viimeistään kahden kuukauden kuluessa tarkistuksen voimaantulosta lukien, jollei ajankohdasta ole sovittu paikallisesti toisin.

Lisäksi neuvottelutulokseen sisältyy tulevia muutoksia henkilökohtaiseen palkanosaan 1.1.2020 alkaen. Harkinnanvaraisen henkilökohtaisen lisän (hava) korvaava suorituslisä otetaan käyttöön kaikissa seurakunnissa 1.1.2020. Suorituslisän käyttöönoton yhteydessä toteutetaan myös vuosisidonnaisen palkanosan muutos euromääräiseksi kokemuslisäksi. Kokemuslisän karttumisvuodet ovat jatkossa 5, 10 ja 15 vuotta. Kenenkään maksussa oleva palkka ei tästä muutoksesta johtuen laske. Mikäli muutoshetkellä 1.1.2020 maksussa oleva vuosisidonnainen palkanosa on pienempi kuin uuden kokemuslisäjärjestelmän mukainen kokemuslisä, korotetaan maksussa olevaa määrää kokemuslisämääräysten mukaiseksi.

Uuden työehtosopimuksen tekstimuutoksissa pidennettiin omaan ilmoitukseen perustuvaa sairauspoissaolo-oikeutta. Jatkossa työnantaja voi myöntää virka-/työvapaata lääkärin todistusta vaatimatta enintään 5 kalenteripäivää, jos työkyvyttömyydestä esitetään työnantajan hyväksymä muu luotettava selvitys.

Myös varallaolokorvauksia on päätetty. Asuntovarallaolosta annetaan työntekijälle kutakin varallaolotuntia kohti puoli tuntia vapaa-aikaa säännöllisenä työaikana. Jos vapaa-aikaa ei ole mahdollista antaa, maksetaan sen sijasta puolen tunnin korottamaton palkka jokaiseen varallaoloon käytetyltä tunnilta.

Vapaamuotoisesta varallaolosta työntekijälle annetaan varallaolon si-donnaisuuden laadusta riippuen kutakin vapaamuotoista varallaolotuntia kohti korvauksena 15–35 % vapaa-aikaa varallaoloon käytetystä ajasta.

Puhelinpäivystyskorvaus on saanut uuden nimen, mobiilitavoitettavuuskorvaus. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työntekijä on puhelimitse tavoitettavissa seurakunnassa hälytyksen aiheuttavan tapahtuman vuoksi (mobiilitavoitettavuus). Korvaus on vähintään 44 euroa kuukaudessa. Mobiilitavoitettavuuskorvaus maksetaan kuukausittain. Jos viranhaltijalle/työntekijälle myönnetään vuosilo-

maa tai virkavapaata/työvapaata, joka kestää koko kalenterikuukauden, mobiilitavoitettavuuskorvausta ei tällaiselta kuukaudelta makseta.

Kirkonpalvelijoiden näkökulmasta palkankorotusten lisäksi yleistyöaika-kokeilun jatkuminen lieene tämän neuvottelukierroksen näkyvin anti. Yleistyöajan käyttöönotolla on pyritty selkiyttämään tapaa, jolla seurakunnissa voidaan säätää työvuoroja työkuorman vaihdellessa. Yleistyöajan toinen tavoite on työn ja yksityiselämän helpompi yhteensovittaminen lisäämällä työntekijöiden mahdollisuutta vaikuttaa omiin työvuoroihinsa ja vapaapäivien sijoitteluun.

Kuten sanotaan, aina ei voi voittaa. Saavutettu neuvottelutulos on kompromissi monista toiveista ja tavoitteista. Kirkon alojen ei tarvinnut uhkaila edes lakkoaseella, maaliin päästiin neuvottelemalla. Neuvottelupöytään on myös helppo palata.

*Paula Aaltonen
Toiminnanjohtaja*

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus 2018

ANTTI RUUSKANEN

puheenjohtaja
puh. 050 4400 221
antti.ruuskanen@kirkonpalvelijat.fi

MAARIT ILONEN

varapuheenjohtaja
puh. 050 339 2903
maarit.ilonen@evl.fi

ARJA AURANEN

puh. 040 541 9123
arja.auranen@evl.fi

KARI HARTIKAINEN

sihteeri
PL 421, 70101 KUOPIO
puh. 050 520 7003
kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
kari.hartikainen@evl.fi

HARRI KOSOLA

puh. 050 362 0059
harri.kosola@evl.fi

ARVO KATAJAMÄKI

puh. 044 530 3974
arvo.katajamaki@evl.fi

AMI HAAPANIEMI

puh. 044 270 3550
ami.haapaniemi@evl.fi

KIRSI ROMO

puh. 040 049 9300
kirsi.romo@evl.fi

ARTO TAMPIO

puh. 0400 296 239
arto.tampio@evl.fi

TOINI TISSARI

puh. 050 432 4530
toini.tissari@evl.fi

Kirkon alat ry

- palveleva ammattiliitto

Asemamiehenkatu 2, 6. krs., 00520 HELSINKI

Puh. 0207 912 530

www.kirkonalat.fi

etunimi.sukunimi@kirkonalat.fi

Toimisto on avoinna ma-pe klo 9.00–15.00.

Paula Aaltonen

Toiminnanjohtaja

Toimiston johtaminen, hallinto- ja neuvotteluasiat

Puh. 00400 236 881

Chanthy Nybergh

Toiminnanjohtajan assistentti

Digipalvelut ja visuaalinen viestintä

Puh. 040 508 6606

Anna-Maria Numminen

Lakimies

Evl ja ort. sopimusneuvonta ja -neuvottelut, lainopillinen

neuvonta, sosiaaliturva-asiat, liittojuristi

Puh. 040 504 0770

Pekka Pietinen

Lakimies

Evl ja kr. järjestöjen sopimusneuvonta ja -neuvottelut,

lainopillinen neuvonta, luottamusmieskoulutus

Puh. 040 775 3889

Paula Antell

Järjestöasiantuntija

Alue- ja opiskelijatoiminta, liiton kurssit, yhteydet järjes-

töihin, kouluttaviin laitoksiin ja julkaisujen päätoimittaja

Puh. 0400 157 992

Galina Voloshina

Toimistosihteri

Jäsenrekisteri, jäsenpalvelu, osoitteenmuutokset,

kurssi-ilmoittautumiset

Puh. 0400 882 012

Jaana Kovanen

Kirjanpitäjä. Talous, laskutus, jäsenrekisteri.

Puh. 0400 214 437

*Sinä olit rikas, mutta tulit
meidän tähtemme köyhäksi,
että me sinun köyhyydestäsi
rikastuisimme.*

*Sinä olit vahva, mutta tulit
meidän tähtemme heikoksi,
että me sinun heikkoudestasi
vahvistuisimme.*

*Sinä olit valo, mutta astuit
meidän tähtemme pimeään,
että sinä pimeyden läpi tuot
meidät ikuiseen valoon.*

*Sinä olit elämä, mutta suostuit
meidän tähtemme kuolemaan,
että sinun kuolestasi kautta
meillä olisi ikuinen elämä.*

Opiskele suntioksi työn ohessa

Monimuotoisena toteutettava
koulutus sisältää lähiopetuksen,
itsenäistä työskentelyä sekä työpai-
kalla tapahtuvan oppimisen. Lähi-
opetus alkaa syyskuussa 2018.

Tavoitteena on suorittaa **seura-
kunta- ja hautauspalvelualan
ammattitutkinto** n. 1,5 vuodessa.
Se edellyttää työ- tai oppisopimus-
paikkaa tai työssäoppimispaikkaa
koko koulutuksen ajaksi.

Jatkuva haku koulutukseen alkaa
1.2.2018. Hakemuksen voi jättää
ja koulutuksen aloittaa itsenäisenä
opiskeluna ja työssäoppimisella jo
ennen lähiopetuksen alkamista.

Lisätiedot:

- opintotoimisto, p. 0400 597 742,
opintotoimisto@tk-opisto.fi
- Matti Ijas, p. 050 4060 837,
matti.ijas@tk-opisto.fi

Turun kristillinen opisto
Lustokatu 7, 20380 Turku
p. 02 4123 500
info@tk-opisto.fi

Innostu TKO?

– www.turunkristillinenopisto.fi –

Kirkonpalvelija

Kuoleman puutarha sijaitsee Tampereen tuomiokirkon pohjoislehterin alapuolella lähellä saarnatuolia. Kuolema esitetään hienotunteisena hahmona, joka hoitaa hellästi sadunomaisia kasvejaan.

JUMALANI, missä olet? Sinun käsiisi minä annan henkeni.

***Yksinäisyys työntyy pimeistä ikkunoistani sisään, ajatukset kapenevat
umpikujiksi ja ovet ovat lukossa, en pääse pois.***

Suljen silmäni, mutta mittaamaton avaruus työntyy luomieni alle.

Miksi olen ja missä?

Olen joutunut itseltäni kadoksiin enkä löydä sinua.

Yhtä paljon kuin pelkään kuolemaa, pelkään elää.

KAISA RANTILA

Kirkonpalvelija

N:o 1/2017 – 64. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh. 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Toimitus:

PL 421
70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Lehden taitto:

Grano Oy / Anne Räisänen
offset.aineisto@grano.fi

Etu- ja takakannen kuva:

Kari Hartikainen

Seuraava lehti:

ilmestyy ennen juhannusta

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu 350,-
1/2 sivua 200,-
1/3 sivua 150,-

ISSN-L 0355-8258